

Inventering av nötkråka hösten 2009.

Nu är det dags att ge sig ut för att leta efter nötkråkor. Det vore roligt om vi kunde hjälpas åt att ge en klarare bild av nötkråkans utbredning i länet. En kontroll av rapporterade nötkråkor på Svalan de senaste två åren, visar att delar av Växjö, Ljungby och Älmhults kommuner svarar för de flesta observationerna, men också i dessa kommuner finns det vita fläckar. I Alvesta, Tingsryd, Markaryd och Uppvidinge är det färre observationer och i Lessebo kommun fanns endast en observation rapporterad. Det verkar vara så att i de marker där fler ornitologer vistas, observeras också flest nötkråkor.

Hasselbuskarna är på många håll översållade med mogna nötter även om tillgången verkar variera. Nötskörden är inte lika stor som rekordåret 2007, men mycket bättre än bottenåret 2008. Tack vare en relativt mild och snöfattig vinter verkar dock nötkråkorna ha hållit ställningarna bra av årets rapporter att döma. Nötkråkorna är nu i full färd med att samla nötter för att lägga upp vinterförråd och det är hög tid att ge sig ut för att leta efter dem. Enligt veteranen P-O Swanberg, är september den tid då flest nötter insamlas.

Alla intresserade uppmanas att hjälpa till.

Börja med att leta upp bestånd av hassel oavsett om du har sett nötkråkor där tidigare eller inte. Bra platser för hassel är skogsbryn, naturbetesmarker, igenväxande hagmarker, ängsmarker, glesa björk- och ekskogar, kärrkanter, sjöstränder, åkerholmar, trädridåer, trädgårdar och parker. Gamla glest stående hasselbuskar ger mycket mer nötter än täta skuggiga bestånd. Nötkråkan är fantastisk på att hitta hasselbuskarna var de än finns. Också inne i städerna.

Sätt dig en stund med utsikt över hasselbuskarna eller ströva omkring. Lyssna efter det typiska hesa lätet och leta efter öppnade nötter på stenar och stubbar. Observera dock att även ekorrar lämnar nötskal på liknande sätt efter sig. Det går också utmärkt att spana efter nötkråkor med cykel eller bil där det finns vägar. Det syns tydligt om en nötkråka är i färd med att samla nötter för vintern. Den raka kursen där den flyger en bit ovanför trädtopparna och den utspända haksäcken är säkra kännetecken. Försök att hitta en lämplig punkt mellan hasselbuskarna och granskogen där nötterna göms, varifrån du kan göra observationer. Man kan efter ett tag få en uppfattning om hur många fåglar det rör sig om. Är det fler än två är det ett tecken på att häckning kan ha ägt rum. Har man tid är det också möjligt att få en ungefärlig uppfattning om i vilket skogsområde nötterna göms. Det är där de har sitt revir och kommer att häcka tidigt i vår. Enligt P-O Swanberg kan nötkråkorna flyga upp till 10 km för att hämta nötter. Kompass och karta är viktiga hjälpmedel för att kartlägga vart nötkråkorna flyger iväg med nötterna.

Under senare delen av augusti och större delen av september då nötterna sitter kvar på buskarna, plockar nötkråkorna ur dem ur hyllet för att gömma dem i hakpåsen, som den har under tungan. Från slutet av september då nötterna har ramlat ner på marken fortsätter nötkråkorna att leta upp dem där så länge de kan hitta några. De är då ofta lättare att observera under de avlödade buskarna ända fram i november och december.

Det är bra om vi undersöker de platser där vi vet att nötkråkor har observerats tidigare år, men framförallt måste vi hjälpas åt att leta upp hasselbestånd med möjliga nötkråkor där de inte setts förut. Det är dags att ge sig ut i de delar av våra kommuner där ornitologerna inte så ofta sätter sin fot! Ta gärna kontakt med folk som vistas mycket ute i skogen t.ex. jägare, bönder och skogsarbetare. Dessa kan ofta ge tips om var det finns hasselbestånd och nötkråkor. Och viktigast av allt. Rapportera alla observationer av nötkråka så fort som möjligt! Helst på Svalan. Om du inte har möjlighet till det så meddela någon som kan lägga in dina observationer på Svalan.

Läs gärna följande utmärkta artikel av Per-Olof Swanberg: Nötkråkans vana att lägga upp vinterförråd. Grus 2:1975 sid. 10-18, utgiven av Skövde fågelklubb.

Hälsningar från Skogsgruppen i KOF genom Uno Pettersson.